Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 04 februari 2025

Portefeuille: Democratisering (inclusief Bestuurlijk stelsel) (17)
Agendapunt: B11

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de raadsinformatiebrief over de evaluatie van het burgerberaad schone stad en ter afdoening van motie 595 van het lid Garmy

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennisnemen van de evaluatie van het burgerberaad schone stad;
2. Instemmen met de raadsinformatiebrief over de evaluatie van het burgerberaad schone stad en ter afdoening van motie 595 van het lid Garmy.

Kernboodschap

Het college van B en W besluit de gemeenteraad te informeren over de evaluatie van het burgerberaad schone stad. Het burgerberaad is uitgebreid geëvalueerd door de Hogeschool van Amsterdam en de Haagse Hogeschool. Uit het onderzoek blijkt dat deelnemers positief zijn over hun ervaringen. De hogescholen concluderen dat de deelnemers serieus werden genomen, zich gehoord en gewaardeerd voelden, en dat de gemeente veel heeft gedaan om te zorgen dat het proces inclusief was. Ook zijn er verschillende aandachtspunten en aanbevelingen voor een volgend burgerberaad geformuleerd.

Bestuurlijke achtergrond

De gemeenteraad heeft de startnotitie van het burgerberaad schone stad vastgesteld op 29 november 2023. Het eindrapport en de adviezen van het burgerberaad zijn besproken in de commissie DC op 24 oktober 2024 en aangenomen tijdens de raadsvergadering van 14 november 2024.

Bestuurlijke prioriteit

In hoofdstuk 4 van het Amsterdams Akkoord (de stad maken we samen), neemt het college zich voor om te experimenteren met gelote burgerberaden, waaronder een over afval.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet Artikel 169 en artikel 79 en 80 Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam.

Onderbouwing besluit

Ad. 1 Kennisnemen van de evaluatie van het burgerberaad schone stad

Van maart tot en met juli 2024 vond het burgerberaad schone stad plaats. De Hogeschool van Amsterdam en de Haagse Hogeschool hebben het burgerberaad geëvalueerd. Het voorliggende evaluatierapport is het product van 2 verschillende onderzoeken. Een deel van de resultaten komt uit

het meerjarige door de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) gesubsidieerde onderzoek 'Duurzame burgerberaden: ontwerpprincipes voor professionals'. Amsterdam is praktijkpartner in dit onderzoek. Andere resultaten komen uit de aanvullende opdracht die de gemeente aan de hogescholen heeft gegeven om bij burgerberaad schone stad een aantal extra onderdelen te evalueren. In de rapporten is de informatie uit beide onderzoeken gebundeld. In grote lijnen gaat het rapport in op verschillende aspecten van de ervaring van deelnemers, inclusie en deliberatie, proces, rolverdeling en verbinding mini-maxi publiek. In het najaar van 2025 volgt nog een rapport over de opvolging van de adviezen en de rol van experts. De raad ontvangt dit waarschijnlijk begin 2026.

Het evaluatierapport is over het algemeen positief over het burgerberaad schone stad. Over de deelnemerservaring worden veelal positieve dingen gezegd. Hierbij gaat het over ervaren rechtvaardigheid, gevoel van eigenaarschap en algemene ervaring.

Er zijn wel enkele verbeterpunten op het gebied van inclusie, zoals het inzetten van meer niet-talige werkvormen en meer aandacht voor het omgaan met meertaligheid in groepjes.

Er is gekeken naar factoren die hebben bijgedragen aan breed gedragen adviezen en er is geanalyseerd hoe de uitgangspunten en rollen uit het beleidskader hebben bijgedragen aan de werking van het burgerberaad. Ook hierbij zijn de onderzoekers overwegend positief gestemd. Enkele aandachtspunten die genoemd worden zijn onder meer de de gelijkwaardigheid van het overleg (zie de alinea hierboven), het kiezen van experts, de rol van de toetsingscommissie en de beschikbare tijd in relatie tot de opdracht.

Als laatste gaat de evaluatie in op de verbinding tussen het mini-publiek (het burgerberaad) en het maxi-publiek (de rest van de stad). Bij burgerberaad schone stad was er gekozen voor een informerende communicatiestrategie. De evaluatie bevestigt dat er weinig interactie was, maar geeft aanleiding om dit de volgende keer wel te doen.

Eind 2025 leveren de hogescholen nog een rapport aan over de opvolging van de adviezen en de rol van experts. Deze wordt begin 2026 gedeeld met de raad en daarvoor uiteraard met het college.

Ad. 2 Instemmen met de raadsinformatiebrief over de evaluatie van het burgerberaad schone stad en ter afdoening van motie 595 van het lid Garmy

In de raadsinformatiebrief wordt ingegaan op de hoofdlijnen uit de evaluatie. Deze zijn per onderdeel gecategoriseerd.

Daarnaast wordt er antwoord gegeven op de motie van het lid Garmy, waarin het college wordt gevraagd om bij de evaluatie van het burgerberaad aanvullend te kijken hoeverre afspraken uit het beleidskader burgerberaden, het handboek burgerberaden, en de startnotitie voor het burgerberaad schone stad zijn nageleefd, en zo niet dat toe te lichten. De motie vraagt ook om op basis van de evaluatie, indien nodig, aanbevelingen te formuleren voor de aanpassing van het beleidskader en/of handboek.

De motie kan grotendeels positief worden beantwoord, omdat verreweg de meeste richtlijnen uit de genoemde documenten (beleidskader, handboek, startnotitie) zijn nageleefd bij de uitvoering van burgerberaad schone stad. De onderzoekers bevelen aan om een aantal rollen explicieter op te nemen in het beleidskader. Verder zijn er interne, praktische lessen die meegenomen kunnen worden in het handboek. We weten nu veel beter welke stappen er gezet moeten worden door het projectteam. Het voorstel is om aanpassingen in het beleidskader en het handboek eind 2025 te doen, omdat tegen die tijd het tweede rapport van de hogescholen is ontvangen en het burgerberaad groene stad heeft plaatsgevonden.

Tevens wordt er een aantal zaken genoemd in de brief die het college meeneemt bij een volgend burgerberaad. Hierbij gaat het met name om het herhalen van de werkzame elementen van burgerberaad schone stad, meer aandacht voor de verbinding mini-maxi publiek, meer aandacht voor de toegankelijkheid van het overleg, zorgvuldig kijken naar opdracht in relatie tot beschikbare tijd, gespreksbegeleiders zorgvuldiger instrueren over het omgaan met meertaligheid en de uitvoering van de werkvormen en het dienstbaarder inzetten van de toetsingscommissie.

Participatie

Er is geen burgerparticipatie georganiseerd over de evaluatie van het burgerberaad schone stad. Het onderzoek is onafhankelijk opgezet en uitgevoerd door de onderzoekers van de Hogeschool van Amsterdam en Haagse Hogeschool. Deelnemers van het burgerberaad hebben vragenlijsten ingevuld en deelgenomen aan interviews, en dit vormde belangrijke input voor het onderzoek.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

De evaluatie heeft geen financiële consequenties. Bij het eerstvolgende burgerberaad wordt bij de startnotitie een dekkingsvoorstel voor de kosten van de uitvoering van dat burgerberaad opgenomen.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst. De evaluatie wordt gedeeld met het intern ambtelijk netwerk over participatie en democratisering.

Buiten de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst. De evaluatie wordt gedeeld met de monitor- en klankbordgroep, en alle deelnemers van het burgerberaad schone stad. De evaluatie wordt ook beschikbaar gesteld via de Hogeschool van Amsterdam en de Haagse Hogeschool. De evaluatie wordt openbaar gemaakt via Open Amsterdam.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-004491	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-004505	Raadsinformatiebrief evaluatie schone stad (msw12)
AD2025-004506	Evaluatieonderzoek Burgerberaad schone stad Amsterdam (pdf)
AD2025-004509	Advies (pdf)
AD2025-006403	B - 11 Getekende brief VN2025-001146.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten